

66-200 Świebodzin, ul.30 Stycznia 5
☎ (068) 38 243 54, Fax 068 38 243 15
e-mail: psse.swiebodzin@sanepid.gov.pl
ePUAP: /PSSE_w_Swiebodzinie
NIP: 9271082701, Regon 970777855

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ŚWIEBODZINIE

Świebodzin, dnia 19 marca 2025r.

**OBSZAROWA OCENA JAKOŚCI WODY
PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI
NA TERENIE GMINY SZCZANIEC ZA 2024r.**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Świebodzinie na podstawie:

- art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416),
- art. 12 ust. 1, 4 i 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001 roku (Dz. U. z 2024r. poz. 757),
- § 23 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017r. poz. 2294 ze zm.)

po rozpatrzeniu danych zawartych w sprawozdaniach z badań próbek wody pobranych w roku 2024, w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego sprawowanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Świebodzinie oraz kontroli wewnętrznej prowadzonej przez producentów wody, a także po podjętych w tym czasie działaniach naprawczych dokonał obszarowej oceny jakości wody pochodzącej z wodociągów publicznych wody z terenu gminy Szczaniec wraz z szacowaniem ryzyka zdrowotnego konsumentów. Badania mogą być wykonywane przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Inspekcji Sanitarnej.

1. Liczba zaopatrywanej ludności na terenie gminy.

- Liczba zaopatrywanej ludności w wodę pochodzącą z wodociągów publicznych ogółem na terenie gminy Szczaniec: ok. 3 834 osób.

2. Informacje na temat jakości wody na terenie gminy.

Tabela 2. Wykaz producentów wody, liczba zaopatrywanej ludności, uzdatnianie wody, kwestionowane parametry w roku 2024 oraz jakość wody na dzień 31.12.2024r.

Lp.	Producent wody (nazwa/adres)	Eksploatowany wodociąg (zaopatrywane miejscowości)	Produkcja wody [m ³ /d]	Liczba zaopatrywanej ludności	Uzdatnianie wody (metody)	Kwestionowane parametry – ilość dni przekroczeń w roku	Jakość wody na dzień 31.12.2024r. – kwestionowany parametr
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia							
1.	Urząd Gminy Szczaniec Referat Komunalny ul. Herbowa 30 66-225 Szczaniec	Wodociąg publiczny w m. Szczaniec (Szczaniec, Wilenko)	132	1547	napowietrzanie filtracja ciśnieniowa odżelazianie	-	Woda przydatna do spożycia
2.		Wodociąg publiczny w Smardzewie (Smardzewo, Opalewo, Koźminek, Brudzewo)	109	1000	napowietrzanie filtracja ciśnieniowa odżelazianie	zapach-nieakceptowalny- (19.09-26.09)-7 dni smak-nieakceptowalny- (19.09-21.09)-2 dni zapach-nieakceptowalny- (04.11.-26.11)-22 dni smak-nieakceptowalny- (04.09.- 26.11.) - 22 dni utlenialność – (04.11 - 15.11) - 11 dni	Woda przydatna do spożycia
3.		Wodociąg publiczny w Myszczynie (Myszczyn)	83	566	napowietrzanie filtracja ciśnieniowa odżelazianie i odmanganianie, promieniowanie- ultrafioletowe (UV)	Bakterie grupy coli- 60 jtk/100 ml- 19 dni (od 05.06.- 24.06) Bakterie grupy coli- 1 jtk/100 ml i 2 jtk/100 ml- 15 dni (od 24.07.-09.08) Ogólna liczba mikroorganizmów->600 jtk/ml -70 dni (29.08-07.11) Mangan-51,5 µg/l- 55 dni (13.09-07.11) Ogólna liczba mikroorganizmów- 125 jtk/ml -3 dni (26.11-29.11)	Woda przydatna do spożycia
4.		Wodociąg publiczny w Wolimirzycach (Wolimirzyce)	10,1	130	Woda surowa nieuzdatniana	Bakterie grupy coli- 2 jtk/100ml -20 dni (05.06-25.06)- Ogólna liczba mikroorganizmów->300 jtk/ml -26.11- 29.11.-3 dni	Woda przydatna do spożycia
5.		Wodociąg publiczny w Dąbrówce Małej (Dąbrówka Mała)	25,1	266	napowietrzanie filtracja ciśnieniowa odżelazianie	Mangan-52,4 µg/l- 15.02-10.07-146 dni Ogólna liczba mikroorganizmów->300 jtk/ml -03.06.- 10.07.-37 dni	Woda przydatna do spożycia
6.		Wodociąg publiczny w m. Kielcze (Kielcze)	2,8	82	napowietrzanie filtracja ciśnieniowa odżelazianie	smak-nieakceptowalny- (19.09.-21.10.)-2 dni zapach-nieakceptowalny (19.09-26.09)-7 dni Mętność 2,38 NTU- 25 dni 21.10.-15.11.	Woda przydatna do spożycia
7.		Wodociąg publiczny w Ojerczycach (Ojerczyce)	20,4	200	napowietrzanie filtracja ciśnieniowa odżelazianie	Ogólna liczba mikroorganizmów->600jtk/ml -26 dni 15.02.-12.03.	Woda przydatna do spożycia

						Mętność 1,9 NTU- 26 dni 15.02.-12.03. Ogólna liczba mikroorganizmów- >600jtk/ml – 29.08.- 15.10.-47 dni Bakterie grupy coli - 4 jtk/100ml -03.10 - 15.10- 13 dni Ogólna liczba mikroorganizmów- >300jtk/ml -26.11.- 03.12.-7 dni	
8.		Wodociąg publiczny w Nowym Karczu (Nowe Karcze)	3,5	43	napowietrzanie filtracja ciśnieniowa odżelazianie i odmanganianie	Ogólna liczba mikroorganizmów- >600jtk/ml -26 dni 15.02.-12.03. Żelazo-950 µg/l— 03.06.-02.10.-121 dni Mętność-2,64 NTU- 03.06-02.10-121 dni Ogólna liczba mikroorganizmów- >300jtk/ml-03.06- 02.10-121 dni Mętność-1,3NTU, żelazo 337,2 µg/l , smak- nieakceptowalny, zapach - nieakceptowalny - 13.09-02.10-19 dni	Woda przydatna do spożycia

We wszystkich wodociągach publicznych nie prowadzi się stałej dezynfekcji podchlorynem sodu, jedynie w przypadku pogorszenia się jakości wody lub wystąpienia sytuacji mogącej skutkować zmianą jakości wody. W jednym wodociągu publicznym w miejscowości Myszecin prowadzi się stałą dezynfekcję lampą UV.

3. Wykaz miejscowości na terenie, których kwestionowano okresowo jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w trakcie 2024r.

Częstotliwość pobierania próbek dostosowana była do wielkości produkcji oraz ilości odbiorców wody zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017r. poz. 2294 ze zm.).

Zakres wykonanych badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych i organoleptycznych był zgodny z załącznikiem nr 2 ww. rozporządzenia.

Tabela 2. Wykaz miejscowości na terenie gminy Szczaniec, w których kwestionowano okresowo jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w trakcie 2024r.

Lp.	Grupy wodociągów wg produkcji dobowej wody	Nazwa wodociągu	Zaopatrywane miejscowości/obiekty	Stwierdzone przekroczenia jakości wody	Podjęte działania naprawcze	Dopuszczalna wartość parametru
1.	100-1000 m ³	Wodociąg publiczny w Smardzewie	Smardzewo, Opalewo, Koźminek, Brudzewo	Zapach,-nieakceptowalny smak-nieakceptowalny utlenialność-9,4 mg/l	Przegląd urządzeń i przepłukanie sieci	Smak i zapach-akceptowalny przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian Utlenialność do 5 mg/l
2.	≤100 m ³	Wodociąg publiczny w Myszęcinie	Myszęcin	bakterie grupy coli - 60 jtk/100ml bakterie grupy coli - 1 jtk/100ml bakterie grupy coli - 3 jtk/100ml ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w ilości >600 jtk/ml (woda z sieci) mangan w ilości 51,5 µg/l ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w ilości 125 jtk/ml (woda podawana do sieci)	Przeprowadzono dezynfekcję oraz płukanie sieci wodociągowej Przepłukano złoza filtracyjne oraz całą instalację w SUW	Bakterie grupy coli-0jtk/100 ml Mangan do 50 µg/l Ogólna liczba mikroorganizmów zalecana wartość do 100jtk/ml (woda podawana do sieci) oraz 200jtk/ml(woda z sieci)
3.	≤100 m ³	Wodociąg publiczny w Wolimirzycach	Wolimirzyce	Bakterie grupy coli-2 jtk/100ml Ogólna liczba mikroorganizmów->300 jtk/ml (woda podawana do sieci)	Przeprowadzono dezynfekcję oraz płukanie sieci wodociągowej	Bakterie grupy coli-0jtk/100 ml Ogólna liczba mikroorganizmów zalecana wartość do 100jtk/ml (woda podawana do sieci).
4.	≤100 m ³	Wodociąg publiczny w Dąbrówce Małej	Dąbrówka Mała	mangan - 52,4 µg/l ogólna liczba mikroorganizmów >300jtk/ml (woda podawana do sieci)	Przeprowadzono dezynfekcję oraz płukanie sieci wodociągowej	Mangan do 50 µg/l Ogólna liczba mikroorganizmów zalecana wartość do 100jtk/ml (woda podawana do sieci).
5.	≤100 m ³	Wodociąg publiczny w Nowym Karczu	Nowe Karcze	ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w ilości >600 jtk/ml (woda podawana do sieci) Żelazo-950 µg/l Mętność-2,64 NTU- Ogólna liczba mikroorganizmów->300jtk/ml- Mętność-1,3NTU, żelazo 337,2 µg/l , smak-nieakceptowalny, zapach -nieakceptowalny	Przeprowadzono dezynfekcję oraz płukanie sieci wodociągowej Przegląd urządzeń i przepłukanie sieci	Ogólna liczba mikroorganizmów zalecana wartość do 100jtk/ml (woda podawana do sieci). Żelazo-200 µg/l Mętność zalecana wartość do 1 NTU. Smak i zapach-akceptowalny przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian
6.	≤100 m ³	Wodociąg publiczny w Ojerzyce	Ojerzyce	Ogólna liczba mikroorganizmów >600jtk/ml (woda podawana do sieci) Mętność-1,9NTU Bakterie grupy coli-4 jtk/ml	Przeprowadzono dezynfekcję oraz płukanie sieci wodociągowej	Ogólna liczba mikroorganizmów zalecana wartość do 100jtk/ml (woda podawana do sieci). Mętność zalecana wartość do 1 NTU.

				ogólna liczba mikroorganizmów >300jtk/ml (woda podawana do sieci)		Bakterie grupy coli-0jtk/ml
7.	≤100 m ³	Wodociąg publiczny w m. Kielce	Kielce	smak-nieakceptowalny zapach-nieakceptowalny Mętność 2,38 NTU-	Przegląd urządzeń i przepłukanie sieci	Mętność zalecana wartość do 1 NTU. Smak i zapach-akceptowalny przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian

4.Prowadzone postępowania administracyjne w zakresie jakości wody

W roku 2024 wydano 1 decyzję o braku przydatności wody do spożycia dotyczący wodociągu publicznego w miejscowości Myszęcín ze względu na obecność bakterii grupy coli w ilości 60jtk/100ml. W sytuacji stwierdzenia braku przydatności wody do spożycia producenci niezwłocznie podejmowali działania mające na celu poprawę jakości wody, informowali konsumentów o zanieczyszczeniu, a także zapewniali mieszkańcom zastępcze źródło wody. Działania naprawcze podejmowane przez producentów polegały głównie na dezynfekcji i płukaniu sieci oraz urządzeń uzdatniających wodę. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych doprowadzono jakości wody do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wydano 3 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia w miejscowościach Dąbrówka Mała, Myszęcín, Nowe Karcze ze względu na przekroczenie parametrów mangan i liczba mikroorganizmów w 22°C. Wszystkie nakazy zawarte w powyższych decyzjach zostały wykonane w określonym terminie-doprowadzono jakość wody do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W wodociągach w miejscowościach Myszęcín i Ojerzyce ze względu na obecność bakterii grupy coli w ilości 3jtk/100ml i 4jtk/100 ml, wydano ocenę o warunkowej jakości wody, po przeprowadzonych działaniach naprawczych doprowadzono jakości wody do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W 2024 r. wydano zalecenia dot. jakości wody. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych zarządcy wodociągów okazywali sprawozdania potwierdzające doprowadzenia jakości wody zgodnej z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

5.Wpływ przekroczonych parametrów na zdrowie konsumentów w oparciu o „Wytyczne dotyczące jakości wody do picia” wydane przez Izbę Gospodarczą „Wodociągi Polskie” w porozumieniu z Światową Organizacją Zdrowia (WHO):

– **Bakterie grupy coli** - to między innymi drobnoustroje zdolne do przeżycia i namnażania się w wodzie, nie są one użytecznym wskaźnikiem obecności w wodzie patogenów kałowych. Mogą być stosowane w celu oceny czystości i szczelności systemów dystrybucyjnych oraz potencjalnej obecności biofilmu. W pojedynczych ilościach nie stanowią zagrożenia dla zdrowia konsumentów.

- **Mętność** - wody jest wywołana zawieszonymi w niej cząsteczkami stałymi lub koloidami utrudniającymi przenikanie światła. Może być spowodowana obecnością zarówno substancji organicznych jak i nieorganicznych. Zawiesiny te mogą w sposób istotny ograniczać skuteczność dezynfekcji, zapewniając ochronę mikroorganizmom. Mętność jest parametrem dla którego określono stężenie dopuszczalne nie z powodu zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi w razie ich przekroczenia, lecz z uwagi na ocenę jej jakości przez konsumentów. Widoczne zmętnienie wody może mieć także negatywny wpływ na jej akceptowalność przez konsumentów.
- **Utlenialność KMnO_4** - jedna z form wyrażania chemicznego zapotrzebowania tlenu. Jest wskaźnikiem zawartości w wodzie substancji organicznych, utleniających się w umownych warunkach pod wpływem KMnO_4 . Utlenialność jest oznaczana zwykle w wodach podziemnych, nie zanieczyszczonych. Wysoką utlenialność wód może spowodować obecność w nich związków organicznych pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego. W odniesieniu do utlenialności w wodzie do picia nie zaproponowano zalecanej wartości opartej na kryteriach zdrowotnych.
- **Ogólna liczba mikroorganizmów bakterie oznaczanie w temperaturze 22°C** to z reguły naturalne organizmy występujące w wodach czy glebie, nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ogółu społeczeństwa w wyniku spożycia ich wraz z wodą. Przyjmuje się, że jeśli występują licznie wówczas są wskaźnikiem zanieczyszczenia organicznego. Są to organizmy bardzo rozpowszechnione i rozkładają martwą materię organiczną. Oznaczenie może być stosowane w celu monitorowania i oceny stanu sanitarnego i skuteczności czyszczenia urządzeń do dystrybucji wody, stagnacji wody oraz potencjalnej obecności biofilmu.
- **Mangan** - występujący w wodzie w stężeniach przekraczających 0,1 mg/l nadaje niepożądany smak napojom, a także powoduje przebarwienia urządzeń sanitarnych i odzieży podczas prania. Obecność manganu w wodzie może doprowadzić do odkładania się osadów w systemie dystrybucji. Stężenia manganu poniżej 0,1 mg/l są zazwyczaj akceptowalne przez konsumentów. Wartość zalecana, ustalona ze względów zdrowotnych dla manganu równa 0,4 mg/l, jest wyższa niż próg akceptowalności wynoszący 0,1 mg/l.
- **Żelazo** - zawarte w wodzie sprzyja wzrostowi bakterii żelazowych, które czerpią energię z jego utleniania, przyczyniając się do powstania maziastych osadów na wewnętrznej powierzchni przewodów wodociągowych. Przy stężeniach powyżej 0,3 mg/l żelazo powoduje przebarwienia urządzeń sanitarnych i tkanin pranych w takiej wodzie. W stężeniach nieprzekraczających 0,3 mg/l żelazo nie powoduje zwykle wyczuwalnego smaku wody, chociaż może wywołać wzrost mętności i barwy. Dla żelaza nie proponuje się zalecanej wartości opartej na kryterium bezpieczeństwa dla zdrowia.
- **Smak, zapach wody**- oparte są na kryteriach akceptowalności wody do spożycia przez konsumenta. Woda, która ze względów estetycznych nie jest aprobowana może skłaniać konsumentów do korzystania z wody pochodzącej ze źródeł bardziej akceptowalnych ale potencjalnie mniej bezpiecznych.

6. Zgłoszenie reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody

Osoby korzystające z wody do spożycia z wodociągów w gminie Szczaniec nie zgłaszały reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody w 2024r.

7. Ocena ryzyka zdrowotnego

Na podstawie kontroli sanitarnych oraz sprawozdań z badań wody pobranej przez inspekcję sanitarną i przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono, że mimo przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych nie stwierdzono by powyższe przekroczenia parametrów spowodowały zagrożenie dla zdrowia ludzi. Występowanie w wodzie przekroczeń mikrobiologicznych było krótkotrwałe i po działaniach naprawczych zarządcy woda odpowiadała obowiązującemu rozporządzeniu. Przy przekroczeniach fizykochemicznych woda mogła mieć zmienioną barwę oraz powodować przebarwienia urządzeń sanitarnych i tkanin pranych w takiej wodzie. W analizowanym okresie nie odnotowano chorób i zatruc wodo zależnych. Mieszkańcy gminy są zaopatrywani w wodę bezpieczną dla zdrowia ludzkiego, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych, pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego i substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu. **Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi na terenie gminy Szczaniec nie stanowi ryzyka dla zdrowia konsumentów.**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Świebodzinie
mgr Arleta Miśkiewicz
/dokument podpisany elektronicznie/

Otrzymuje :

1. Wójt Gminy Szczaniec
ul. Herbową 73
66-225 Szczaniec
2. aa